

VROEGER IN HARDENBERG

GROEP 1 & 2

Vroeger

DOCENTENHANDREIKING

GROEP 1 & 2

'VROEGER'

Samenvatting

In de themawEEK "Vroeger" staat het begrip vroeger in de meest ruime zin van het woord centraal. In deze lesbrief zijn voor elke dag activiteiten beschreven. Het doel hiervan is verwondering opwekken bij de leerlingen en dat koppelen aan de begrippen 'vroeger' en 'oud' (tijdsbesef). De vaardigheden die binnen deze week aan bod komen zijn onder andere:

- Luisteren
- Kijken
- Motoriek
- Zintuigen

De lessen binnen de themawEEK passen binnen de leergebieden Nederlands, Oriëntatie op jezelf en de wereld en Kunstzinnige oriëntatie. (Kerndoelen: 1,2, 12, 37, 39, 41, 51 en 56).

Samenvatting

De themawEEK start met een inleidend verhaal over de koffer met oude spullen van opa en oma. De leerlingen gaan op zoek naar de koffer uit het verhaal, die ergens in de school verstopt is. Daarna maakt de docent de koffer open en haalt

er 1 voorwerp uit (rest van de voorwerpen nog niet laten zien).

Samen met de leerlingen kijken we goed naar het voorwerp en er worden vragen over gesteld. We gebruiken eerst onze zintuigen:

- Hoe voelt het?
- Hoe ruikt het?
- Is het zwaar? Of juist licht?
- Welke vorm heeft het? En materiaal?

Vervolgens gaan we bedenken wat het zou kunnen zijn:

- Wat denk je dat het is?
- Wat zouden opa en oma ermee gedaan hebben?
- Vind je het mooi?

De voorwerpen worden zo uitgekozen dat ze iets vertellen over hoe het vroeger anders was of ging, maar kunnen per koffer wel verschillen (de stichting heeft drie koffers in beheer). Daarna zet de docent het voorwerp met een naambordje op de thematafel. Dit wordt aan het eind van de week het mini-museum met spullen van vroeger (uit de tijd van opa en oma).

VROEGER IN HARDENBERG

GROEP 1 & 2

DAG 1 ELEKTRONICA

Docent leest het inleidende verhaal. Daarna zoeken de leerlingen de koffer in school.

- Bespreken voorwerp(en) (electronica van vroeger zoals oude radio, vinyl plaatjes, fototoestel)
- Voorwerp(en) op thematafel neerzetten; dit is het begin van hun eigen museum. Dit moment kan aangegrepen worden om een (vraag)gesprek te houden over een museum: Wie is er wel eens in een museum geweest? Hoe was dat? Wat wordt daar bewaard? Hoe moet je je gedragen in een museum?

TIPS:

- Wij raden u aan om in deze week een bezoek te brengen aan één van de musea in Hardenberg om de themawEEK extra inhoud te geven. Zie site Stichting Landcultuur
- Als het goed is doet de radio het, dus laat de kinderen gerust de antenne eruit halen en aan de knoppen draaien om een zender te zoeken, ook het fototoestel mag aangeraakt en opengemaakt worden.
- Het is natuurlijk ook heel leuk om het vinyl plaatje met kinderliedjes echt te draaien in de klas, wanneer iemand beschikbaarheid heeft over een pick-up.
- De koffer kan ook opgehaald worden in een echt museum (zie de vier streekmusea van Hardenberg) en dan meegenomen worden naar de klas. Het inleidende verhaal kan dan door de docent of de medewerker van het museum in het museum verteld worden, maar kan eventueel ook achterwege blijven.

Tijdsduur

- Les op school:
- Tijdsbesteding dag 1 :30 minuten
- Bezoek aan het museum: ochtend of middag

Vorbereiding van de docent: koffer verstoppert en/of afspraak maken in het museum.

De ouders kunnen op deze dag alvast uitgenodigd worden voor een bezoekje aan 'het museum' aan het eind van de week (als deze optie wordt gekozen).

DAG 2 SPEELGOED

De docent pakt de koffer er weer bij en herhaalt nog even de stof van dag 1 (weten jullie nog?)

Daarna worden de voorwerpen uit de koffer gehaald die te maken hebben met spelen/speelgoed (houten tolletje, zwarte pietenspel, domino's oude porseleinen pop)

De voorwerpen worden op de thematafel gezet als uitbreiding van het museum.

TIPS:

- Laat de kinderen in groepjes met het zwarte pietenspel spelen. Het is leuk om eerst even de setjes van kaarten met elkaar door te nemen om te kijken wat erop staat.
- Om de klas samen liedjes zingen met een spelletje zoals 'zakdoekje leggen' of 'Jan Huygen in de ton'.
- De docent kan zorgen voor ouderwets speelgoed en spelletjes en hiermee gaan spelen. Te denken valt aan hoepels, een springtouw, ezeltje prik, zaklopen, sjoulen, spijkerpoepen, zakdoekje leggen. In de bijlage zit een lesbrief over speelgoed van opa en oma, in samenwerking met het Oale Meestershuus in Slagharen. Deze les kan een leuke aanvulling zijn!

Tijdsduur

- Les op school:
- Tijdsbesteding dag 2 :15 minuten (bespreken 1 voorwerp)
- Les met spelletjes: 45 minuten
- Les met museum Oale Meesterhuus: ochtend

VROEGER IN HARDENBERG

GROEP 1 & 2

DAG 3 HUISHOUDELIJKE VOORWERPEN

De docent pakt de koffer er weer bij en herhaalt nog even de stof van dag 1 en 2 (weten jullie nog?). Daarna worden de huishoudelijke voorwerpen uit de koffer besproken. (draaischijftelefoon, mattenklopper, stoof). De voorwerpen worden weer op de thematafel neergezet.

Verder beginnen de voorbereidingen voor de afsluiting van de week: de museumdag.

- Als het nog niet gedaan is, kunnen de ouders uitgenodigd worden.
- Bespreek met de leerlingen wat er nodig is voor een museum (er moet een kassa komen, ouders moeten een kaartje kopen, kaartjes kunnen getekend, geknipt en geplakt worden (wij geven een voorbeeld).
- Geef de leerlingen eventueel de opdracht om van thuis ook iets van vroeger of iets ouds mee te nemen.

TIP

- Nodig een opa of oma van een van de leerlingen uit, die leuke dingen van vroeger kan vertellen en waar de leerlingen ook aan kunnen vragen. Onderwerpen die aan bod kunnen komen; dat er vroeger geen platte tv was en zelfs geen kleuren-tv en geen computers. Dat er geen wasmachine was, alles moest met de hand etc
- Laat de leerlingen verkleed met oude kleren van toen. In de koffer zit een lang onderhemd afkomstig uit het museum in Hardenberg. Deze werd ook gedragen door mannen! Voor aanvullende oude kleding moet men zelf zorg dragen.

Tijdsduur

- Les op school:
- Tijdsbesteding dag 3 : 15 minuten (bespreken 1 voorwerp)
- Les met opa/oma: 45 minuten

DAG 4 KEUKENHULPJES

Docent pakt de koffer er weer bij en herhaalt nog even de stof van dag 1 tot 3 (weten jullie nog?) De voorwerpen op de vierde dag hebben te maken met voedsel (speculaasmakers, slagroomklopper, suikertang) De thematafel aanvullen met de nieuwe voorwerpen en als de leerlingen van huis iets hebben meegenomen kan dit ook toegevoegd worden. Hebben de kinderen ook een verhaal bij dit voorwerp? Wat hebben ze meegenomen? Van wie is het geweest?

TIP

maak samen met de kinderen koek met de houten koekvormen of sla slagroom met de ouderwetse slagroomklopper

Tijdsduur

- Les op school:
- Tijdsbesteding dag 4 :
- 30 minuten (bespreken 1 voorwerp en eigen voorwerpen op tafel zetten)

DAG 5 DE MUSEUMDAG

Ouders kunnen kaartje kopen (leerlingen zitten zelf aan de kassa) en het mini-museum bekijken samen met hun kind. Dit zouden ook de leerlingen van ouder groepen kunnen zijn of andere geïnteresseerden. Zo krijgt de week een feestelijk einde.

Tijdsduur

- Les op school: Tijdsbesteding dag 5: ochtend of middag

Bijlage:

Pdf lesbrief speelgoed van opa en oma

VROEGER IN HARDENBERG

GROEP 1 & 2

Themaweek zonder koffer

Als het praktisch gezien niet lukt om een koffer te bemachtigen worden foto's van oude voorwerpen met deze lesbrief meegeleverd. Deze kunnen dan in plaats van de echte voorwerpen op het digibord gebruikt worden en uiteindelijk ook tentoongesteld worden in combinatie met wat de leerlingen zelf meenemen. Een koffer, tas of kist is dan door de school zelf te regelen.

Nb de leerlingen kunnen zelf het kaartje versieren en bijvoorbeeld op de achterkant een tekeningetje maken

VOORBEELD MUSEUMKAARTJE

TOEGANGSKAARTJE

GELDIG VOOR 1 PERSOON
VANDAAG GELDIG

PRIJS: 0,10 CENT

VOOR: MAMA VAN PETER

TOEGANGSKAARTJE

GELDIG VOOR 1 PERSOON
VANDAAG GELDIG

PRIJS: _____

VOOR: _____

VROEGER IN HARDENBERG

GROEP 1 & 2

INLEIDEND VERHAAL BIJ LES 1

Peter en de koffer

Peter pakt zijn koffertje
Er gaat een heleboel in
Hij gaat bij opa en oma logeren
En heeft daar heel veel zin in

In zijn koffer gaat zijn knuffelbeer
En zijn pyjama
En zijn tandenborstel
En nog een heleboel meer

Een klein stukje rijden
en dan zien ze oma al met een lach
Die zegt dat peter na een dikke kus
lekker spelen mag

spelen op de zolder
dat is pas een festijn
daar is het vol met oude spullen
er staat zelfs een oude trein

Peter speelt wat met de trein
Maar wat ziet hij daar?
Er staat iets in de hoek
Wat zou dat nou zijn?

Het is een oude koffer
Hij is heel erg zwaar
Peter is nieuwsgierig
En kijkt er lang naar

Wat zou erin zitten vraag Peter zich af
Hij pulkt voorzichtig aan het slot
Maar dan roept oma; 'limonade'
En schrikt Peter zich kapot

's avonds in ligt Peter in bed
Hij ziet een beetje wit
Hij denkt maar aan een ding
Morgen maak ik de koffer open en
zie ik wat erin zit

De volgende dag gaat Peter weer naar zolder
Maar wat is dat?
De koffer is verdwenen
Dat is me nou ook wat!

Gaan jullie de koffer zoeken?
En als je hem dan vindt,
Kun je dan ook heel hard roepen?

Dit product is vervaardigd door Het Oversticht
(Maartje van Hellemond, Marlies Terpstra) © 2017
Grafisch ontwerp: Frank de Wit

 Het Oversticht

Dit project is gedaan in opdracht van:

VROEGER IN HARDENBERG

GROEP 1 & 2

VOORWERPEN KOFFER 1

Voorwerpen dag 1

- Oude analoge radio
- Vinyl plaatje met kinderliedjes
 - Analooq fototoestel
 - Cassettebandje

Voorwerpen dag 2

- Zwarte pietenspel van vroeger en houten tolletje
- Boek met oude rijmpjes

Voorwerpen dag 3

- Mattenklopper
 - Stoof
 - Lang hemd

Voorwerpen dag 4

- Speculaasmaker
- Houder koffiefilters

VOORWERPEN KOFFER 2

Voorwerpen dag 1

- Oude analoge radio
- Analooq fototoestel
- Cassettebandje

Voorwerpen dag 2

- Dominospel
- Prentenboek van Ot en Sien

Voorwerpen dag 3

- Mattenklopper
- IJzeren Strijkijzer
 - Lang hemd
 - Asbak

Voorwerpen dag 4

- Speculaasmaker
 - Theespuut
 - Hoefijzer
- Hoefnagel en ijsnagel

VOORWERPEN KOFFER 3

Voorwerpen dag 1

- Vinyl plaatje met kinderliedjes
 - Analooq fototoestel

Voorwerpen dag 2

- Oude porseleinen pop
- Prentenboek van Aap, noot, Mies
 - Puzzel

Voorwerpen dag 3

- Draaischijftelefoon
 - Asbak
 - Lang hemd

Voorwerpen dag 4

- Slagroomklopper
- Suikertangetje

NB: de inhoud kan verschillen van het hier genoemde. Als er iets kapot gaat is dat geen probleem, vervang het door iets anders. Toevoegen an leuke spullen mag natuurlijk altijd!

BIJLAGE SPELLETJES UIT DE TIJD VAN OPA EN OMA

Samenvatting

Het thema is 'speelgoed en spelletjes waar opa en oma vroeger mee speelden.' Gaan we op bezoek met de leerlingen bij het Oale Meesterhuus en daar worden oude spelletjes gespeeld.

Leergebied

Oriëntatie op jezelf en de wereld

Leerdoel van de les

De kleuters kunnen aan de hand van spel besef krijgen van verschil tussen spelen nu en vroeger.

WERKVORM

Horen en zien

Ontvangst en uitleg in het museum

Doen

Oude spelletjes doen in het museum

Tijdsduur

bezoek museum ca 2 uur (inclusief reistijd ernaar toe)

Vorbereidende werkzaamheden

- Tijdig afspraak maken met museum 'Oale meesterhuus'
- Regelen van begeleiders om mee te gaan naar museum

Suggesties voor aanvulling les

- Een opa of oma van een van de kinderen vertelt in de klas waar ze vroeger mee speelden
- Aansluiten met een thematafel met oud speelgoed, plaatjes, boekjes
- Aansluiten met een gymles door daar ook de hoepels en bijvoorbeeld het springtouw te gebruiken.
- Als een bezoek naar het museum niet kan worden gedaan, dan zelf oude spelletjes doen in de gymzaal of op het plein. Denk aan; ezeltje prik, zaklopen, sjoelen, spijkerpoepen, zakdoekje leggen.